

Сопілонька з калиноньки, ясенове денце

Анатолій Григорук

Якось мама наводила лад у старому, ще бабціному комоді й раптом вигукнула:

? О, Вадику! Глянь, що я знайшла!

З-поміж альбомів з давніми вижовклыми фотографіями, з-поміж старих листівок і конвертів, якихось течок та навхрест перев'язаних ниткою пакетиків вона дістала довгеньку дерев'яну паличку із шістьма круглими дірочками та нехитрим орнаментом по всьому стовбурці.

? Дай-но! Дай! ? нетерпляче простяг руку цікавий до всього Вадик.

Він вихопив у мами паличку й заходився вимахувати нею, ніби мушкетер шпагою.

? Вадику, перестань, ? з докором сказала мама. ? Це тобі не патичок який-небудь. Це чудовий музичний інструмент ? сопілонька з калиноньки, ясенове денце. А в ній, щоб ти знав, і досі живе душа твого дідуся.

? Яка душа? ? не зрозумів Вадик.

? А така. На цій сопілочці любив грати мій тато, а твій дідусь Василь... Боженьку милий, як він напродиво гарно грав! Особливо мелодію, яка називається "Самотній пастух". Дідусь вкладав у гру всю свою душу. І я вірю, що вона, дідусева душа, живе в його сопілочці й досі.

? А як її звідти вийняти? ? спитав Вадик.

? Виймати душу ? то невдячне діло, ? заперечила мама. ? А от подати голос вона може. Тільки для цього ти сам маєш навчитися грати не гірше нашого незабутнього дідуся.

? А я хіба зможу? ? засумнівався Вадик.

? Головне, синочку, дуже, дуже захотіти. А де бажання, там неодмінно буде й успіх...

З того дня Вадика ніби зачаклували: він дуже хотів, щоб подала голос дідусева душа. Тому не випускав сопілку з рук. Він дмухав у неї з ранку до вечора, та так завзято, що в нього терпли губи. Однак звуки народжувались немічні, придушено хрипкі, з присвистом. Вони були зовсім не мелодійні й тільки дратували вухо.

Вадик впадав у відчай.

? Я так стараюся, а в мене геть нічого не виходить, ? якось, мало не плачучи, поскаржився він мамі.

? Видно, мій дударуку, правду каже народна примовка: "У сопілку грає, а ладу не знає". Тому я напирала для тебе одного дядечка-сопілкаря. Він чудово володіє цим інструментом. Тож і тебе погодився навчити. Одне жаль, що цього не випало зробити твоєму дідусеві...

І Вадик став брати уроки у справжнього майстра. Ох, і нелегко було йому о першій

порі! І повноголосий звук не народжувався. І пальці, що бігали по дірочках, були неслухняні. А трошки згодом, коли вже с'як-так навчився видобувати зовсім простенькі мелодії, то часто плував ноти, фальшивив.

Але минав час, і поволі, невпоспих, з кожним новим днем труднощі відступали. Вони вже так болісно не дошкуляли Вадикові, бо він вірив, він був певен, що неодмінно їх переборе.

Що слухнянішою ставала в його руках дідусева сопілка, то чистіше й виразніше починав звучати її голос. Вадик уже знав напам'ять усю мелодію "Самотнього пастуха". Ця щира хвилююча пісня без слів просто зачаровувала його. І коли він брався грати її, йому починало здаватися, що то й справді тихим тужливим голосом десь із далекої далечини промовляє до нього жива дідусева душа.